Fallenius Sanna-Helena 8.4.2026

Maatalous- ja kalastusneuvoston 30.3.2026 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 30.3.2026

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 30.3.2026.

Maatalous- ja kalastusneuvoston kokouksessa keskusteltiin EU:n kalastus- ja vesiviljelyalan energiasiirtymästä. Ministerit pitivät aihetta erittäin tärkeänä ja toivoivat, että siirtymän osalta siirryttäisiin puheista tekoihin. Italian esille nostama asia kalastusalan energiakriisistä Lähi-idän tilanteen vuoksi korosti alan energiasiirtymän kiireellisyyttä.

Muissa asioissa kuultiin komissiolta selostus pienimuotoisen kalastuksen vuoropuhelusta. Jäsenvaltiot toivat esille omia näkemyksiään kyseisen sektorin haasteista. Lisäksi keskusteltiin jälleen makrillinkalastuksesta Koillis-Atlantilla. Muutamat jäsenvaltiot toivoivat, että komissio aloittaisi neuvottelut rannikkovaltioiden kanssa uudelleen. Myös tarve kalastuksen valvonnan lainsäädännön yksinkertaistaminen nousi esille muissa asioissa.

Maatalous- ja kalastusneuvosto kävi keskustelun maatalouden ja ruoan vision ensimmäisen vuoden toimeenpanosta. Yleisesti jäsenvaltioiden keskustelussa annettiin tunnustusta komission työlle vision toimeenpanossa. Vision tavoitteet ovat entistä tärkeämpiä. Keskustelussa korostettiin erityisesti CAP:n rahoituksen tärkeyttä vision toimeenpanon onnistumisessa. Komission yksinkertaistamistyöhön oltiin tyytyväisiä, mutta lisätyötä on tehtävä. Ranskan muiden asioiden tiedotusasia CBAM-mekanismin jäädyttämisestä lannoitteiden osalta sai tukea. Myös Espanjan ja Portugalin tiedotusasia sektoritoimenpiteiden jatkuvuuden turvaamisesta kehyskausien vaihteessa keräsi tukea.

Neuvosto kävi keskustelun ajankohtaisesta maatalouden kansainvälistä kauppaa koskevasta tilanteesta. Komission työtä sopimusten solmimiseksi kiiteltiin, vaikka eräissä puheenvuoroissa olisi toivottu varovaisempaa lähestymistapaa Mercosur-sopimuksen tilapäiseen soveltamiseen. Lähi-idän tilanteen vaikutus korostui ja useassa puheenvuorossa nähtiin tilanne epävarmuutta lisäävänä ja tuotiin esiin vaikutus tuotantopanosten kuten energian ja lannoitteiden hintoihin.

Muiden asioiden alla keskusteltiin mm. maitosektorin markkinatilanteesta ja mädätteen laajemmasta käytöstä lannoitteena.

1. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 7462/26 mukaisena. Asialistalle lisättiin Saksan ja Ranskan muiden asioiden tiedotusasiat.

2. A-kohtien hyväksyminen

a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
b) Lainsäädäntöasioiden luettelo

A-kohdat hyväksyttiin.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

KALASTUS

3. Energiasiirtymä EU:n kalastus- ja vesiviljelyalalla (Ratasvuori) (7190/26)
Keskustelu

Puheenjohtaja halusi käydä vuoropuhelun kalastus- ja vesiviljelyalan energiasiirtymästä, jotta neuvosto antaisi näkemyksensä tiekartan laatimiseen. Puheenjohtaja oli esittänyt kolme kysymystä keskustelun taustaksi, liittyen sääntelyn muuttamiseen, rahoitukseen ja liiketoimintamalleihin.

Kalastus- ja meriasioista vastaava **komissaari Kadis** piti aihetta tärkeänä ja esitteli tähänastisia edistysaskeleita. Asian pohtiminen aloitettiin jo kolme vuotta sitten. Silloin taustalla oli polttoaineiden hintojen nousu. Nyt Lähi-idän tilanne korostaa hiilestä irtautumisen kiireellisyyttä. Kyse on sektorin kilpailukyvyn parantamisesta mutta myös ympäristönäkökohdista. Komissio on helpottanut työtä kumppanuusohjelman avulla. Kumppanuuden alaiset ryhmät ovat esittäneet suosituksensa. Lisäksi tänä vuonna järjestettiin konferenssi, jossa oli monipuolisesti osallistujia. Komissiolla on selkeä tavoite: ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä. Edelleen on kuitenkin teknologiaan ja rahoitukseen liittyviä haasteita. Ei ole myöskään infraa riittävästi tai nuoria kalastajia. Komissio on lanseerannut myös energiakumppanuuslähettiläs -hankkeen. Komissaari korosti, että energia siirtymä on elintärkeä alan toiminnan kannalta ja siirtymä tekee kalastusalasta vetovoimaisen. Komissaari kuitenkin huomautti, että pitää varmistaa tasapaino laivaston pyyntimahdollisuuksissa ja jäsenvaltioiden pitää viedä siirtymää eteenpäin omien kapasiteettirajojen puitteissa. Energia siirtymän tiekartta julkaistaan osana kalatalouden visiota 2040. Visio pohjautuu meripakettiin ja yhteisen kalatalouspolitiikan arviointiin.

Komissaari Kadis muistutti, että jäsenvaltioilla on mahdollisuuksia rahoittaa energiasiirtymää Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kautta. Samanaikaisesti komissio on kuullut pyyntöjä parantaa kyseistä rahastoa. Tällä hetkellä komissio tarkastelee, miten voidaan parantaa energiasiirtymää, ottaen kuitenkin huomioon kuinka paljon rahoitusta on enää jäljellä.

Ministerit olivat yhtä mieltä asian tärkeydestä ja kiireellisyydestä. Lähes kaikki (25 jäsenvaltiota) käyttivät puheenvuoron, todeten, että nyt olisi tartuttava tuumasta toimeen. Näkemys oli yhtenäinen myös siitä, että sektori ei selviä siirtymästä yksin, vaan tarvitsee julkista tukea ja että sääntöjä olisi yksinkertaistettava. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan lainsäädännön muuttamisen nosti esille erityisesti Saksa, Puola, Portugali, Kroatia, Latvia, Malta, Bulgaria, Irlanti, Romania, Liettua, Viro ja Slovakia. Lisäksi Belgia, Alankomaat ja Espanja toivoivat, että yli 24 metriset alukset pääsisivät rahoituksen piiriin. Ranska pyysi sääntöjen yksinkertaistamista ja otti esille erityisesti valtiontukisääntöjen uudistamisen ja uuden rahoituskauden säännöt. Uuteen rahoituskauteen viittasivat myös Kroatia, Latvia, Tšekki ja Liettua. Kalastuskapasiteettirajoitukseen kaipasi muutosta erityisesti

Saksa, Belgia, Portugali, Slovenia ja Viro. Vesiviljelyn erityispiirteisiin kiinnitti huomiota Unkari, Bulgaria, Tšekki ja Itävalta. Alueellisen yhteistyön vahvistamista korostivat Unkari, Irlanti ja Tanska.

Suomi toi puheenvuorossaan esille lainsäädännölliset esteet rahoituksen kohdentamiselle ja investointien tekemiselle. Lisäksi Suomi korosti ensinnäkin sitä, että tarvitaan julkista rahoitusta pienimuotoisen kalastuksen investointitoimiin. Toiseksi olisi parannettava tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan ja pilotointihankkeiden rahoitusmahdollisuuksia. Suomi nosti esille, että teknologioiden testaaminen ja skaalautuminen ovat ratkaisevia uusien ratkaisujen markkinoille saattamiseksi. Kolmanneksi Suomen puheenvuorossa nostettiin esille rahoitusinstrumenttien tarve myös suuremmille toimijoille. Puheenvuorossa tuotiin esille myös huoli Lähi-idän kriisin vaikutuksista polttoaineiden ja muiden tuotantopanosten hintoihin, mikä entisestään korostaa tarvetta vauhdittaa energiasiirtymää.

Komissaari Kadis kertoi loppupuheenvuorossaan komission seuraavan Lähi-idän tilanteen kehittymistä päivittäin. Komissio on valmis toimimaan päättäväisesti. Komissaari nosti esille Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston 26 artiklan 2 kohdan mekanismin käyttöönoton. Komissaari huomautti, että kyseessä on yhteisrahoitusohjelma ja jäsenvaltioiden tulisi myös itse ottaa vastuuta tilanteesta. Komissaari korosti yhteistä vastuuta taata reilu kilpailu ja olosuhteet markkinoilla. Valtiontukien osalta komissaari totesi, että niitä voi käyttää hyödyksi ja jos niistä haluaa keskustella, niin pitäisi keskustella komissaari Riberan kanssa.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen todeten alan olevan kriittisessä tienhaarassa. Lainsäädännöllisiä puitteita on muutettava ja saatava rahastot käyttöön tehokkaasti. Sekä nykyisellä, että tulevalla rahoituskaudella tulee olla riittävästi rahoitusta käytettävissä. Laivastoa on uudistettava, tuettava innovaatioita ja uusia teknologioita sekä kehitettävä alueellista yhteistyötä.

Neuvosto kävi keskustelun kalastus- ja vesiviljelyalan energia siirtymästä antaen suosituksia komissiolle asiassa etenemiseksi.

MAATALOUS

4. **Maataloutta ja elintarvikkeita koskeva visio: ensimmäinen täytäntöönpanovuosi (Fallenius) (7366/26)**
   Komission tiedotusasia
   Keskustelu

Puheenjohtajavaltio alusti keskustelun toteamalla, että se keskittyy vision toimeenpanoon. Ministerit ovat saaneet komissaari Hansenin kirjeen tähän liittyen. Lisäksi puheenjohtaja viittasi neuvoston tausta-asiakirjaan ja kysymyksiin.

1. Miten ministerit arvioivat edistymistä vision ensimmäisen täytäntöönpanovuoden aikana sen neljän prioriteetin osalta?

2. Kun otetaan huomioon viimeaikainen geopoliittinen ja muu kehitys, millaisena ministerit näkevät vision puitteissa suunnitellut ja käynnissä olevat aloitteet ja onko olemassa osa-alueita, joilla lisätoimet voivat olla tarpeen?

Komissaari Hansen totesi, että visio annettiin vähän yli vuosi sitten. Sittemmin geopoliittiset jännitteet ja taloudellinen epävarmuus vaativat tarjoamaan viljelijöille ja elintarvikesektorille vielä enemmän vakautta. Komission mukaan visio tarjoaa vakautta, ennustettavuutta ja strategista suuntaa sektorille. Vision viesti on selvä: Euroopan maataloussektorista on strategista hyötyä EU:n ruokaturvalle, strategiselle autonomialle ja elävälle maaseudulle. Komission mukaan vision viesti näkyy laajasti komission aloitteissa. Komissio on toteuttanut monia vision aloitteita. Jopa 64 prosenttia vision aloitteista on nyt

annettu. Komissio haluaa vahvistaa resilienssiä, tukea innovointia ja vähentää riippuvuutta tuotantopanoksista. Lisäksi komissio käy dialogia mm. kotieläinsektorin, luomusektorin ja ympäristölainsäädäntöön liittyen. Yksinkertaistaminen on myös ollut iso teema komission agendalla sekä viljelijän aseman parantaminen. Tähän liittyen on saatu päätökseen mm. kaksi komission antamaa asetusmuutosta (yhteisen markkinajärjestelyasetuksen muutos ja UTP-direktiiviin liittyvä asetus viranomaisyhteistyöstä). Komissio viittasi myös kauppatapadirektiivin päivitykseen. Komissaari totesi myös, että kriisien lisääntyminen johtaa siihen, että ketjun resilienssiä pitää entisestään parantaa. Komissio edistääkin parempaa riskienhallintaa. Komission mukaan tärkeitä askelia on otettu myös kestävyyden osalta ja viittasi muun muassa vesiresilienssistrategiaan, biotalousstrategiaan ja lisäksi komissio pohtii toimia palkita paremmin viljelijöitä kestävyystyöstä. Komissaari viittasi myös sukupolvenvaihdosstrategiaan ja dialogiin elintarvikesektorin kanssa. Globaalit maatalousmarkkinat vaativat jatkuvaa seuraamista. Lähi-idän tilanteen vuoksi nousevat tuotantopanosten hinnat vaikuttavat viljelijöiden marginaaleihin. yhteinen maatalouspolitiikka (CAP) on tärkeä vakauttava väline alalle. Vuoden 2027 jälkeinen CAP on tärkeimpiä vision työkaluja.

Komissaari kommentoi lyhyesti Visegrad-maiden muiden asioiden tiedotusasiaa. Tulotuki on jatkossakin olennainen työkalu, jolla taataan viljelijöiden tulojen vakaus. Kriisin- ja riskinhallintavälineet ja maaseudun kehittämisen toimet ovat yhtä lailla olennaisia. Vuoden 2027 jälkeinen CAP 2027 -ehdotus takaa tarvittavan jouston ja yksinkertaistamisen.

Komissaari totesi Espanjan tiedotusasiaan, että kumppanuussuunnitelma-asetus (NRP) sisältää toimia, joilla CAP-suunnitelmien sitoumuksia voidaan toimeenpanna myös vuoden 2027 jälkeen osana NRP-suunnitelmia. Nämä toimet pitää suunnitella uudelleen uusien säännösten mukaisesti.

Ranskan muiden asioiden kohtaan hiilirajamekanismista (CBAM) ja lannoitteista komissaari totesi, että lannoitemarkkinoilla on paljon haasteita tällä hetkellä ja se aiheuttaa huolia. Komission mukaan he ovat tarttuneet toimeen ja avanneet tullivapaita kiintiöitä ammoniakille ja urealle sekä typpilannoitteille muista maista kuin Venäjältä ja Valko-Venäjältä. Hiilirajamekanismin kontekstissa lannoitteiden sisäisiä päästöjä koskeviin oletusarvoihin on tehty myös pienempi korostus kuin muiden CBAM-sektoreiden osalta. Komissaari myös korosti, että CBAM-järjestelmän soveltamisen keskeyttäminen lannoitteiden osalta – jos siihen joskus tulevaisuudessa olisi oikeusperusta – voisi lisätä riippuvuutta tuonnista. Siksi on oltava tämän kysymyksen kanssa erittäin varovaisia. Komissaari viittasi myös, että työstävät parhaillaan lannoitetoimintasuunnitelmaa ja se julkaistaneen pian. Toimintasuunnitelma sisältää pitkän ja lyhyen ajan toimia. Komissaari totesi, että EU:n lannoitetuotantoa pitää kasvattaa ja lisätä markkinoiden läpinäkyvyyttä. Lisäksi pitää edistää ravinnekiertoa ja vähentää strategisia riippuvuuksia.

Unkari esitteli ensin tiedotusasiansa liittyen Visegrad-maiden julistukseen yhteisestä maatalouspolitiikasta. Unkari totesi alussa kannattavansa vision neljää prioriteettiä ja totesi olevansa tyytyväinen moniin komission jo antamiin ehdotuksiin. Unkari odottaa myös mielenkiinnolla kotieläinstrategiaa. Unkari korosti, että vision tavoitteiden täyttyminen on riippuvainen sen toimeenpanosta. Vision keskeinen työkalu CAP-ehdotus ei täytä tältä osin kaikkia odotuksia, vaan Visegrad-mailla on edelleen huolia komission uuden mallin suhteen. Visegrad-maat korostavat, että CAP:n rahoitus tulee jatkua nykyisellä tasolla ja CAP-suunnitelmat tulee olla erillisiä. Tukien alentaminen ja tukikatto pitää olla vapaaehtoisia. Kaksipilarinen CAP vastaisi parhaiten tarpeisiin.

Espanja esitteli sen ja Portugalin yhteisen tiedotusasian sekä kommentoi vision toimeenpanoa. Espanjan mukaan toimeenpanossa on edistetty, mutta vision tavoitteet eivät heijastu riittävästi CAP-ehdotuksessa ja budjetin rakenteessa. Espanja totesi, että seuraavan rahoituskauden alku (1.1.2028) tulee todella pian ja siirtymäkauden toimia tarvitaan hedelmä-, vihannes- ja viinialan sektoritoimille. Espanjan

mukaan pitää myös tutkia kaikkia vaihtoehtoja, kun vastataan lannoitemarkkinoiden nouseviin hintoihin. Espanja kannusti komissiota antamaan pikaisesti lannoitetoimintasuunnitelman.

Ranska esitteli myös oman tiedotusasiansa ja lisäksi kommentoi vision toimeenpanoa. Ranskan mukaan tilanne markkinoilla pahenee. Hormuzin salmen tilanne nostaa lannoitteiden hintoja. Ranska peräänkuuluttaa hiilirajamekanismin soveltamisen keskeyttämistä lannoitteiden osalta. Mikäli keskeyttämistä ei pystytä toteuttamaan, niin komission pitäisi ehdottaa kompensaatiomekanismia viljelijöille. Ranskan mukaan vision toimeenpanossa on edistytty hyvin. Maatalous on todella EU:n agendan keskiössä. Ranskan mukaan elintarvikesektori ei kuitenkaan ole vielä tyytyväinen komission edistymiseen. Ranska korosti myös vahvaa yhteistä maatalouspolitiikkaa ja riittävää rahoitusta sille. Maataloudelle korvamerkitty rahoitus ei ole riittävää.

Yleisesti **jäsenvaltioiden keskustelussa** annettiin tunnustusta komission työlle vision toimeenpanossa. Vision tavoitteet ovat tässä maailmanajassa entistä tärkeämpiä ja tilanne korostaa maatalouden strategista asemaa EU:ssa. Komission **yksinkertaistamistyöhön** oltiin tyytyväisiä. Esimerkkeinä nousi CAP:n yksinkertaistamispaketti ja komission ruokaa ja rehuja koskeva omnibuspaketti. Muutamissa puheenvuoroissa kaivattiin kuitenkin vielä lisäyksinkertaistamista esimerkiksi CAP:n ulkopuolisen lainsäädännössä, joka vaikuttaa maatalouteen. Esimerkkeinä nousi luontodirektiivi, nitraattidirektiivi ja ennallistaminen. mutta kuitenkaan tinkimättä EU:n korkeista standardeista. Esiin nousi myös, että komission pitäisi tehdä kattavammat vaikutusanalyysit. Lisäksi mm. kritisoitiin ruoka- ja rehuomnibussiin sisältyvää peitatun siemenen kylvön luokittelua kasvinsuojeluaineen käytöksi.

Visegrad-maiden tapaan muutamat jäsenvaltiot nostivat esiin, että komission **CAP-ehdotukset** eivät vastaa vision tavoitteita. Keskustelussa korostettiin sitä, että CAP-asetuksen tulee olla eheä kokonaisuus ja sisältää CAP:iin liittyvät säännökset, kuten viljelijän määritelmän. NRP-rakenne ei vastaa vision tarpeisiin. Useassa puheenvuorossa korostettiin CAP:n riittävää rahoitusta. Vision toteutus on riippuvainen riittävästä rahoituksesta. Esiin nousi myös, että komission puheenjohtajan kirjeiden sitoumukset on muutettava konkreettiseksi lainsäännöksi.

Lisäksi korostettiin, että tulevan CAP:n pitää olla yksinkertaisempi, palkita ympäristötoimista ja maaseutualueita pitää tukea. Komission puheenjohtajan esiin nostaman ns. rural target -tavoitteen pitää olla selkeä, maaseudun kehitystä hyödyntäviin toimiin kohdistuva ja se pitää viedä asetusteksteihin. Muutama korosti, että Visegrad-maiden nostamaa ulkoista konvergenssia ei kuitenkaan kannateta. Toisaalta muutamassa puheenvuorossa korostettiin ulkoista konvergenssia ja tasapuolisuutta eri jäsenvaltioiden välillä. Maaseudun kehittämisen tärkeyttä korostettiin useissa puheenvuoroissa. Lisäksi esiin nousi, että jatkossakin CAP:sta pitäisi pystyä tukemaan maaseudun elintarvikkeita jalostavia yrityksiä.

Komission työlle **viljelijän aseman parantamiseksi elintarvikeketjussa** annettiin tunnustusta ja UTP-direktiivin päivitys nähtiin tärkeänä. Yhteisen markkinajärjestelyasetuksen (CMO) saavutettua trilogisopua pidettiin hyvänä.

Osa jäsenvaltioista korosti tasapuolisia toimintaolosuhteita ja vastavuoroisuutta **kansainvälisessä kaupassa.** Osa taas korosti WTO-yhteensopivuutta ja markkinalähtöisyyttä. Muutamat korostivat, että meneillään olevat kauppasopimukset pitää saada maaliin ja suhtautuivat kielteisesti toiveisiin paremmasta vastavuoroisuudesta ja ns. peililausekkeista. EU:n pitää sen sijaan edistää EU:n standardeja multilateraalisella tasolla, kuten WTO:ssa.

Monen jäsenvaltion puheenvuorossa odotettiin tulevia komission tiedonantoja erityisesti liittyen **kotieläinstrategiaan, lannoitetoimintasuunnitelmaan ja proteiinistrategiaan.**

Keskustelussa korostui, että geopoliittisesti jännitteisessä ajassa on entistä tärkeämpää panostaa EU:n maataloussektorin resilienssiin ja kestävyyteen. Keskustelussa korostettiin esimerkiksi, että

proteiinistrategian on oltava kokonaisvaltainen ja huomioitava sekä tuotanto että kulutus. Myös uudella teknologialla on roolinsa proteiinintuotannon kasvattamisessa. Lannoitetiekartassa huomioitava innovaatiot ja kiertotalous. Ravinteiden kiertoa ja EU:n riippuvuuksia on vähennettävä. Kotieläinsektori on olennainen osa ruokaturvaa. EU:n oman proteiinin ja rehun tuotantoa vahvistamalla voidaan vähentää riippuvuuksia tuonnista.

Monessa puheenvuorossa nostettiin **sukupolvenvaihdosstrategia** ja korostettiin, että nuorten saaminen alalle on kriittisen tärkeää. Esiin nousi kuitenkin, että komission CAP-ehdotukseen sisältyvä eläkeläisten rajaus alenevan tulotuen ulkopuolelle menee liian pitkälle.

Biotalousstrategia nähtiin hyvänä. Lisäksi nähtiin tärkeänä nopeuttaa lupamenettelyjä sekä ottaa alkutuottajat paremmin mukaan. Vesiresilienssistrategia nostettiin muutamassa puheenvuorossa esiin.

Keskustelussa nähtiin tärkeänä **parantaa kriisivalmiutta** vastata *force majeure*-tilanteisiin. Kaikissa markkinatoimissa pitää kuitenkin analysoida vaikutukset. Eräässä puheenvuorossa korostettiin, että jäsenvaltioilla tulisi olla joustoa CAP-varojen käytössä, jotta voidaan vastata kriiseihin.

Muutamassa puheenvuorossa nostettiin esiin EU:n **eläinten hyvinvointilainsäädännön** kehittäminen.

Ranskan tiedotusasia sai laajaa tukea erityisesti CBAM-mekanismin osalta. Moni jäsenvaltio toivoi CBAM-välineen soveltamisen jäädyttämistä lannoitteiden osalta. Monet korostivat, että tilanne markkinoilla on huolestuttava. Toisaalta osa suhtautui kriittisesti CBAM-mekanismin jäädyttämiseen. Keskustelussa mm. korostettiin, että CBAM:n pitkän aikavälin tavoite kilpailukyvystä, sisämarkkinoiden tasapuolisesta kilpailusta ja ilmastotoimista on tärkeä.

Espanjan ja Portugalin tiedotusasia sai tukea ja moni pyysi komissiota esittämään suunnitelman siirtymäkaudelle.

Suomen puheenvuorossa todettiin, että vision ensimmäinen toimeenpanovuosi on onnistunut hyvin. Suomi korosti myös, että CAP:n osalta tuetaan ehdotettua rakennetta, mutta maataloudelle korvamerkitty rahoitus on liian alhainen. Suomi korosti myös vision tärkeää perusperiaatetta maatalouden keskittymisestä ruuantuotantoon. Lisäksi korostettiin jatkotyötä viljelijän aseman parantamiseksi. UTP-direktiivin uudistaminen on tärkeä ja kaupan omien merkkien vahvan aseman vaikutusta tulee arvioida. Suomi nosti esiin myös, että kiristynyt geopoliittinen tilanne ja kustannusten nousu aiheuttavat epävarmuutta. Tilanne alleviivaa komission tulevan lannoitetoimintasuunnitelman merkitystä. Ravinnekiertoa tulee tehostaa. Suomi nosti myös esiin kotieläinstrategian ja piti sitä tervetulleena. Suomi korosti myös, että yksinkertaistamistyötä tulisi jatkaa elintarvikesektorilla ja maatalouteen vaikuttavan lainsäädännön osalta. Suomi nosti esiin myös eläinten hyvinvoinnin lainsäädännön kehittämisen ja toimeenpanon sekä korosti innovaatioita.

Komissaari Hansen korosti vastauspuheenvuorossaan, että haasteet ovat monitahoisia ja vastaustenkin on oltava kokonaisvaltaisia. Tarvitaan enemmän täydentävyyttä eri politiikkasektoreiden kesken ja tätä juuri rahoituskehysehdotus yrittää tehdä. Komissaari korosti, että tarkoituksena on saada maataloudelle tukea kaikilta eri politiikkasektoreilta, kuten innovaatiot. Visiotoimeenpano ei tapahdu tyhjiössä: tehdään pitkäjänteistä työtä mutta vastataan myös tämän päivän haasteisiin.

Komissaarin mukaan Lähi-idän sodan tuomaan inflaatiopaineeseen on vastattava. On tehty jo hyviä toimia, mutta lisää on tehtävä. Riski tuotannolle ja kilpailukyvylle on voimistunut. Komissaari totesi, että lannoitetoimintasuunnitelma annetaan pian. Lisäksi kutsutaan pikaisella aikataululla korkeantason kokous 13.4, jossa mietitään miten tukea EU:n lannoitetuotantoa, tehokkaampaa lannoitteiden käyttöä, biopohjaisten lannoitteiden laajempaa käyttöä, kiertotaloutta ja riippuvuuksien vähentämistä. Komissio korosti, että on työskenneltävä kaikkien hallinnon tasojen ja eri politiikkasektoreiden yli, jotta vision

tavoitteet voidaan saavuttaa. Monista ulkoisista paineista huolimatta on voitava saavuttaa resilientti ja kilpailukykyinen EU:n maataloussektori.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen ja totesi, että jäsenvaltiot suhtautuivat yleisesti ottaen myönteisesti visioon. Yksinkertaistamista pyydettiin myös tulevaisuudessa, ml. CAP ulkopuolisissa asioissa. On tuettava toimia ruokaketjussa, mm. sukupolvenvaihdokset ja yhteinen markkinajärjestelyasetuksen kautta. Biotalousstrategia mainittiin monessa puheenvuorossa. Lisäksi puheenjohtaja totesi, että monet ovat viitanneet huoliin CAP-rahoituksen riittämättömyydestä, joka johtaa siihen, ettei monia vision tavoitteista voida saavuttaa. Kauppapolitiikan osalta korostettiin toisaalta tasapainoa, mutta toisaalta korostettiin vapaakaupan tärkeyttä. Lisäksi keskustelussa nousi geopoliittisten jännitteiden tuomat haasteet, kuten kallistuvat polttoaineet. Ranskan tiedotusasia hiilirajamekanismiin liittyen sai paljon huomioita, kuten myös laajempi strateginen lähestymistapa lannoitteiden suhteen. Puheenjohtaja työstää CBAM-yleisnäkemystä, joka on tarkoitus hyväksyä kesäkuussa. Kotieläinsektorilla odotetaan visiota, joka tulee olemaan varsin tärkeä. Kuitenkin on pohdittava, miten se saadaan sopimaan nykyiseen geopoliittiseen tilanteeseen. Komissiolta odotetaan sektorin tarpeet huomioivia toimia lähitulevaisuudessa.

5. Kauppaan liittyvät maatalouskysymykset (Uusivirta) (5996/26)
Komission tiedotusasia
Keskustelu

Puheenjohtajavaltio avasi keskustelun viitaten viimeaikaisiin merkittäviin kehityskulkuihin kauppaan liittyvien maatalouskysymysten osalta, kuten Maailman kauppajärjestön (WTO) -neuvottelut ja Australian kanssa saavutettu kauppasopu. Geopoliittiset kehityskulut ovat huolestuttavia ja markkinat ovat ennakoimattomassa tilanteessa, jolla voi olla haitallisia vaikutuksia maataloustuotteiden markkinoihin EU:ssa. Eläintautitilanne on myös huolestuttava.

Komissaari Hansen esitteli ajankohtaisia kauppaan liittyviä maatalouskysymyksiä, kertoen juuri palanneensa WTO-neuvotteluista, jossa ei valitettavasti päästy tuloksiin. Lähi-idän tilanne on erittäin huolestuttava. Se vaikuttaa unionin maatalouteen suoraan tuotantopanosten hintojen kautta. **Australian** kanssa on saatu sopu geopoliittisesti merkittävästä kauppasopimuksesta. Täysivaltainen kaupan vapauttaminen Australian suuntaan, mukaan lukien viineille. Noin 450 maantieteellistä merkintää suojattu osana sopimusta. Herkille tuotteille (kuten naudan- ja lampaanliha, sokeri, riisi) on tiukat kiintiöt, jotka linkittyvät kestävyysehtoihin. Lisäksi on sovittu suojalausekkeista herkimmille sektoreille samantapaisesti kuin Mercosur-sopimuksessa. EU:n offensiivisten intressien osalta saavutettiin varsin hyvä sopu komissaarin arvion mukaan. EU hyötyi vuonna 2025 50 miljardin euron **kauppaylijäämästä** maataloussektorilla. EU:n maatalousvienti vuonna 2025 oli ennätyksellinen 238,4 miljardia euroa (kasvua 2,8 mrd EUR, eli 1 % vuoteen 2024 verrattuna). EU:n maataloustuonti kasvoi 188,6 miljardiin euroon (kasvua 16,9 miljardia euroa, eli 9 %). Komissaari on sitoutunut vienninedistämiseen lähiaikoina. Piakkoin komissaari matkustaa Thaimaahan edistämään maatalousvientiä. **Intian** kanssa on myös saatu vastikään erittäin merkittävä kauppasopu aikaan. Sopu on tasapainoinen ja merkityksellinen. Muun muassa viinille, oluelle, oliiviöljylle, prosessoidulle ruoalle on saatu sopimuksen myötä avattua uusia vientimarkkinoita. Herkät sektorit, kuten naudanliha ja sokeri, on suojattu. **Mercosur**-sopimus tulee voimaan väliaikaisen soveltamisen kautta 1.5 alkaen. Mercosur on erittäin merkityksellinen ottaen huomioon turbulentti tilanne perinteisillä vientimarkkinoilla sekä geopoliittiset ongelmat. Mercosur sopimus sisältää vahvat suojamekanismit ja myös uuden rahoituskehyksen *Unity Safety Net* tulee tarvittaessa apuun, jos Mercosur-sopimus aiheuttaa häiriöitä markkinoilla. 22.5 tapahtuu Meksiko-sopimuksen allekirjoitus. Neuvottelut jatkuvat myös muiden kumppaneiden kanssa, kuten itäisen ja eteläisen Afrikan maiden ja Filippiinien. **Yhdysvaltain** osalta on tapahtunut paljon korkeimman oikeuden ratkaisun myötä. EU:n tavoite, on että Turnberry-sopimuksesta pidetään kiinni ja sovittu 15 % tariffitaso pitää. Komissio

toivottaa tervetulleeksi Euroopan parlamentin viime viikolla antaman hyväksynnän USA-sovulle. **WTO**-kokous Kamerunissa päättyi ilman sopua maatalouspäätöslausumasta, koska kaksi valtiota ei tukenut sitä. Muut olisivat olleet valmiina allekirjoittamaan päätöslausuman. Monenkeskinen ja sääntöperusteinen kauppa on siis edelleen mahdollista ja on edelleen järkevää edistää näitä asioita maataloussektorimme näkökulmasta. **Lähi-idän kriisillä** on huolestuttava vaikutus ruokaturvaan. Euroopan elintarviketurvan kriisivalmius- ja kriisinhallintamekanismin (EFSCM) kokoontui viime viikolla. Haasteet näkyvät, mm. polttoaineiden, lannoitteiden hintojen kasvussa kriittiseen kylvöaikaan. Näyttää, että viljelijät saattavat viivästyttää lannoitteiden ostoa, millä on mahdollisesti negatiivinen vaikutus satoon ja kilpailukykyyn. Siementen hinnat ovat tällä hetkellä stabiilit, mutta volatiliteettia on näköpiirissä. Monet lisäaineet, elintarvikkeiden kontaktimateriaalit jne. elintarviketeollisuuden tarvikkeet ovat myös kallistumassa. Kaikella tällä on inflaatiota kiihdyttävä vaikutus. Tällä hetkellä ei ole toimitusvarmuudessa välitöntä huolta, mutta hinnat ovat nousussa ja tällä on vaikutuksia läpi ruokaketjun. Hormuzin salmen sulkeminen vaikuttaa myös kauppaan kyseisen alueen maiden kanssa, jonka volyymi on noin 12 miljardia euroa vuodessa. Toisella kvartaalilla on tulossa lannoitetoimintasuunnitelma, jossa huomioidaan nämä kehityskulut. Voi olla myös, että lyhyen aikavälin toimia tarvitaan tilanteen ratkaisemiseksi.

Keskustelussa todettiin, että **Lähi-idän sodan vaikutukset** näkyvät energian ja lannoitteiden hintojen nousuna, mikä huolestuttaa kaikkia jäsenvaltioita. Tilanteen ennakoimattomuus on suuri riski ja vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia. Toisaalta nähtiin myös vaara, että lannoitteiden saatavuuskin voi vaarantua. Inflaation kiihtyminen tarkoittaa nälkää ja aliravitsemusta maailmassa. Komissiota kehotettiin ryhtymään tarvittaviin toimiin, joilla taataan sektorin toimintakyky ja viljelijöiden säällinen toimeentulo. Viitattiin ongelmien tulevan hankalaan aikaan kesken kylvökauden. Pelkkä tilanteen seuraaminen ei monen jäsenvaltion näkemyksen mukaan riitä.

Lannoitteiden toimintasuunnitelma tulee tarpeeseen monen jäsenvaltion mielestä, koska lannoitteiden saanti on voimakkaasti heikentynyt. EU:n on lisättävä omavaraisuuttaan. Keinoina nähtiin mm. kiertotalouden edistäminen. Lannoitteiden tariffien alentaminen muilta paitsi Venäjältä ja Valko-Venäjältä on hyvä toimi, mutta se ei yksin riitä monien jäsenvaltioiden mielestä. Yksi jäsenvaltio kuitenkin kehotti poistamaan tariffit myös Venäjän ja Valko-Venäjän lannoitetuonnin osalta. Puolikymmentä jäsenvaltiota taas kehotti säilyttämään ja vahvistamaan kaupan rajoituksia Venäjän ja Valko-Venäjän suuntaan riippumatta hankalasta tilanteesta (ml. Suomi). Jotkut jäsenvaltiot kertoivat jo ryhtyneensä kansallisiin toimiin kustannustilanteeseen vastaamiseksi. Hiilirajamekanismi on ongelma sektorin kannalta suurehkon jäsenmaajoukon mielestä. Jotkut näistä jäsenvaltiosta kehottivat komissiota keskeyttämään väliaikaisesti mekanismin toimeenpanon lannoitteiden osalta.

Kauppasuhteiden **monipuolistamista ja uusien kauppasopimusten** solmimista korostettiin yli puolen jäsenmaista toimesta ja nähtiin EU:lla tilaisuus vahvistaa asemaansa luotettavana kauppakumppanina. Myös **monenkeskisen** ja sääntöperusteisen vapaakaupan edistämistä korostettiin puolentusinan jäsenmaan suunnalta. Erityistä huomiota pitää kuitenkin kiinnittää EU:n maatalouden ja/tai sen herkkien sektoreiden (sokeri, naudanliha, siipikarjanliha jne.) suojaamiseen **suojalausekkeiden** avulla valtaosan jäsenmaista mielestä. Toisaalta peililausekkeita myös kritisoi yksi jäsenvaltio. Myös **maantieteellisten** merkintöjen suojelu tärkeää puolenkymmenen jäsenmaan mielestä. EU:n **tuotantostandardien** kunnioittamista tuonnin osalta korostettiin niin ikään kymmenen jäsenmaan puolesta. Yksi jäsenvaltio viittasi ongelmiin lisääntyneen Argentiinan auringonkukan siementen tuonnin suhteen, joissa on huolestuttavia torjunta-ainejäämiä. Tämä jäsenvaltio vaatikin lisäämään resursseja tuontivalvontaan. Monet jäsenvaltiot kehottivat seuraamaan kauppasopimusten myönnytysten kumulatiivisia vaikutuksia tiivisti ja komissiota pyydettiin päivittämään tätä koskeva selvityksensä (ml. Suomi). Osa näistä jäsenvaltioista kehotti pidättäytymään jatkossa tällaisista myönnytyksistä.

Mercosur osalta sopimukseen kriittisesti suhtautuneet jäsenvaltiot valittelivat tilannetta, jossa komissio aikoo soveltaa sopimusta tilapäisesti, vaikka EU-tuomioistuin ei ole vielä tutkinut sen yhteensopivuutta perussopimusten kanssa ja korostivat suojalausekkeiden merkitystä. Kiintiöt ovat liian suuret ja suojalausekkeet ovat riittämättömät yhden näistä mielestä. Toisaalta puolitusinaa jäsenvaltiota (ml. Suomi) kehotti komissiota etenemään väliaikaisen soveltamisen kanssa muistuttaen, että sopimus myös tarjoaa maataloustuotteille vientimahdollisuuksia ja että sopimukseen sisältyvät asianmukaiset suojalausekkeet.

Australia-sopimus nähtiin merkittävänä saavutuksena ja mahdollisuutena noin kymmenen jäsenmaan suunnalla. Kuitenkin sopimukseen liittyy myös huolia, mm. liha- ja sokerisektoreilla. Yksi jäsenvaltio kritisoi komissiota myös neuvottelujen läpinäkymättömyydestä.

Ukraina-sopimukseen liittyy joidenkin jäsenvaltioiden mielestä merkittäviä ongelmia. Niinpä tarvittaisiinkin voimakkaammat ja pitkäkestoisemmat suojalausekkeet näiden jäsenvaltioiden mielestä. Kiintiöitä myös pidettiin ylimitoitettuina. Toisaalta puolikymmentä jäsenvaltiota korosti Ukrainan tukemista myös kaupan keinoin (ml. Suomi).

Intia-sopimus nähtiin muutamassa puheenvuorossa myönteisenä mahdollisuutena, eikä kukaan kritisoinut sitä.

Yhdysvaltojen kauppapolitiikka aiheuttaa epävarmuutta joidenkin jäsenvaltioiden mielestä. Korkeimman oikeuden päätös vaikuttaisi mahdollisesti tuovan vielä uusiakin ongelmia. Komissiota kehotettiin pysymään tiukkana. Yksi jäsenvaltio toivotti tervetulleeksi Euroopan parlamentin äänestyksen sopimuksen edistämisestä.

Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käytävät SPS-neuvottelut etenevät huolestuttavaan suuntaan yhden jäsenvaltion mielestä, koska tarkastuksiin liittyvät kustannukset uhkaavat kasvaa suuriksi vientiyrityksilleen.

Kiinalaisten maito- ja sianlihatariffeja kritisoitiin perusteettomina ja nostettiin puolenkymmnen jäsenmaan toimesta esiin huoli, että ne kohtelevat jäsenvaltioita varsin epätasaisesti. Nämä puhujat toivoivat, että unionin edustajat pitäisivät asiaa esillä suhteissaan Kiinan kanssa.

Luonnonkatastrofien vaikutus oli viime aikoina ollut voimakas muutamissa jäsenvaltioissa, kuten Portugalissa.

Sianlihan hinnan voimakas lasku huolestutti tilanteessa, jossa tuotantopanosten hinnat nousevat.

Metsäkatoasetuksen soveltamisongelmat mainittiin yhden jäsenvaltion toimesta.

Myös **muita kaupanesteitä** kuin tariffeja pitää seurata tarkkaavaisesti ja tarttua tarvittaessa toimiin, koska tällaisista on kauppakumppaneidemme toimesta viime aikoina ollut lisääntyvästi merkkejä.

Muutamat jäsenvaltiot (ml. Suomi) korostivat **yhteisen maatalouspolitiikan roolia** maataloussektorin kilpailukyvyn säilyttämisessä epävarmoina aikoina.

Komissaari Hansen huomioi, että osa jäsenvaltioista on ollut kriittinen ja osa myönteinen uusien kauppasopimusten suhteen. Mercosur-asiassa Euroopan parlamentilla tosiaan on oikeus pyytää EU-tuomioistuimen lausuntoa, mutta komissaari noteerasi, että Parlamentti ei halunnut äänestää sopimusta vastaankaan. Neuvoston Mercosur-mandaatti on kuitenkin selvä. Komissio etenee väliaikaiseen soveltamiseen neuvoston mandaatin pohjalta. Kiinnitti myönteistä huomiota siihen, että torjunta-ainejäämiä sisältävät auringonkukan siemenet on saatu rajalla kiinni, mikä osoittaa kontrollien toimivuuden. WTO-neuvottelujen kariutuminen oli tosiaan suuri pettymys, varsinkin kun sopu oli varsin lähellä. Komissio kuitenkin toivoo, että WTO-neuvotteluissa vielä päästään eteenpäin Genevessä lähiaikoina.

Pj veti keskustelun yhteen. Pj totesi, että maatalous- ja kalastusneuvosto tulee pitämään kaupan alan kehityskulkuja ja esiin nostettuja toimintalinjoja silmällä tarkasti.

Muut asiat

Kalastus

a) **Kiireelliset toimet EU:n kalastus- ja vesiviljelyalan kriisin ratkaisemiseksi (Ratasvuori) (7732/26)**
Italian tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin energia siirtymästä käydyn keskustelun yhteydessä.

Italia (Bulgarian, Latvian, Viron ja Portugalin tukemana) kertoi, kuinka Lähi-idän kriisi on aiheuttanut huolta sektorille. Italia kehotti komissiota tekemään muutoksia lainsäädäntöön, jotta voidaan vähentää kriisin vaikutuksia. Tarvitaan kannustimia, siten että alasta tulee vetovoimainen. Alusten uudistaminen ei ole mahdollista ilman toimia ja varoja. Italia totesi, että tarvitaan lisää rahoitusta. Riippuvuus fossiilisista polttoaineista tekee alasta haavoittuvaisen.

Moni piti huolta ajankohtaisena ja kertoi tarkkailevansa tilannetta. Parissa jäsenvaltiossa kalastusalukset ovat jääneet satamaan kohonneiden polttoainekustannusten vuoksi. Muutamat jäsenvaltiot tukivat Italian aloitetta suoraan (Puola, Portugali, Kroatia, Latvia, Malta, Bulgaria, Romania, Viro). Toisaalta esimerkiksi Saksa totesi, että nousseiden energiakustannusten korvaaminen Euroopan meri-, kalatalous, ja vesiviljelyrahastosta on vielä liian aikaista.

b) **Täytäntöönpanovuoropuhelu pienimuotoisesta kalastuksesta ja rannikkokalastuksesta (24.11.2025) (Ratasvuori) (7693/26)**
Komission tiedotusasia

Komissaari kertoi ministereille marraskuussa käydystä pienimuotoiseen kalastukseen keskittyneestä vuoropuhelusta. Tapahtumassa oli mukana yrittäjiä, järjestöjä, jäsenvaltioita. Noin neljäkolmasosaa EU:n kalastajista harjoittaa pienimuotoista kalastusta. Pienimuotoiset kalastajat ovat merkittäviä saaristoalueiden yhteisöille, kulttuuriperinnölle sekä merkittäviä paikallisen ruuan tuottajia. Komissaari toi esille, että ala on rakenteellisesti hankalassa tilanteessa. Ala kohtaa kumulatiivisia haasteita, ilmastonmuutos, kalakantojen väheneminen, vieraslajit, sukupolven vaihdos. Komissaari nosti esille, että olemassa olevia säännöksiä ei panna johdonmukaisesti täytäntöön ja kalastajilla on hankaluuksia päästä rahoituksen piiriin. Komissaari nosti esille joitain toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi, kuten rahoituskalenterin ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston päivittäminen. Lisäksi on pantava toimeen ympäristötoimia, kuten merten suojelualueita ja hiilestä irtautuminen. Pienimuotoiselle rannikkokalastukselle pitäisi antaa ensisijainen pääsy kiintiöihin. Yhteisen kalastuspolitiikan artiklan 17 kriteerejä tulisi käyttää kokonaisvaltaisesti. Komissiolta on tullut tähän liittyen tiedonanto, jonka avulla pyritään lisäämään avoimuutta. Jäsenvaltioiden pitäisi pohtia miten tuet jaetaan ja parannettava viestintää. Pienimuotoisen kalastuksen vuoropuhelu syöttää yhteisen kalastuspolitiikan asetuksen arviointiin ja alan vision valmisteluun.

Jäsenvaltiot (Espanja, Ruotsi, Portugali, Ranska, Latvia, Italia, Kreikka, Irlanti, Bulgaria, Suomi, Romania, Malta, Kroatia, Viro ja Slovenia) korostivat pienimuotoisen kalastuksen tärkeyttä ja nostivat esille erilaisia haasteita ja prioriteetteja sektorin kehittämiseksi. Esille nousi muun muassa vanhentunut laivasto, hylkeet ja merimetsot, hallinnollisen taakan yksinkertaistaminen ja joustavuus

kalastusmahdollisuuksien hallinnoinnissa. Belgia nosti esille, että tarvitaan konkreettista tukea myös yli 24 metrin aluksille.

Suomi toi puheenvuorossaan esille, että Suomessa ei ole vastakkainasettelua pienimuotoisen kalastuksen ja avomeritroolikalastuksen välillä, vaan ne täydentävät toisiaan. Suomi nosti esille, että suurin haaste pienimuotoiselle rannikkokalastukselle on runsastuneet hylje- ja merimetsokannat, jotka laskevat sektorin tuottoja. Lisäksi Suomi huomautti, että olisi ensisijaisen tärkeää tukea energia siirtymää ja huolehtia siitä, että hallinnolliset velvoitteet pysyisivät kohtuullisina.

Neuvosto pani merkille komissaarin kertomuksen ja jäsenvaltioiden kommentit.

c) Kehotus aloittaa pikaisesti uudelleen neuvottelut Koillis-Atlantin makrillikannan kestävää hoitoa koskevasta rannikkovaltioiden välisestä maailmanlaajuisesta sopimuksesta (Ratasvuori) (7724/26)
Alankomaiden ja Ranskan tiedotusasia

Ranska esiteli asian, viitaten makrillikannan tärkeyteen ja pyysi komissiota aloittamaan uudelleen neuvottelut rannikkovaltioiden kanssa. EU:n neuvottelukannan tulisi olla historiallisten kantojen ja nykyisten tarpeiden mukainen. Ranska nosti esille, että diplomaattista toimintaa pitäisi lisätä Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan suuntaan.

Muutama jäsenvaltio tuki aloitetta. Pari jäsenvaltiota toi esille, että heillä ei ole suoraa intressiä kyseisen makrillikannan kalastamiseen mutta neuvotteluja ja kalastusta koskevat periaatteet ovat kuitenkin yleisiä ja osoittivat siksi tukeaan asiassa.

Komissaari Kadis kertoi ymmärtävänsä jäsenvaltioiden huolet ja turhautumisen mutta on myös sopeuduttava neuvotteluprosessiin. Komissaari kertoi puhuneensa jo kaksi kertaa tässä kuussa kumppaneilleen ja korostaneensa neuvoston mandaatin mukaisia asioita. Komissaari kertoi saaneensa kumppaneilta sitoumukset joustamiseen, mutta he odottavat ensin EU:lta joustamista kiintiön alentamiseksi. Unionilta odotetaan siis nyt lukuja. Neuvotteluja on käyty jo 12 kuukautta ja komissio työskentelee väsymättä jäsenvaltioiden tiimien kanssa. Komissaari tulee panostamaan jatkossakin siihen, että saadaan reilut ja kattavat järjestelyt tätä makrillikantaa koskien. Komissaari toivoo, että asia nostetaan jatkossakin poliittisella tasolla esille.

Neuvosto otti tiedoksi Ranskan ja Alankomaiden tiedotusasian.

d) Unionin kalastuslainsäädännön ja erityisesti punnitussäännösten luonnoksen selkeästä parantamisesta ja yksinkertaistamisesta (Ratasvuori) (7820/26)
Saksan tiedotusasia

Saksa esitteli asian kertoen uusien punnituksen toimeenpanomääräysten olevan kohtuuttomia ja mahdottomia toteuttaa. Sallittu poikkeama on liian tiukka, aluksilla ei ole sopivaa tilaa koko saaliin punnitsemiseksi ja on annettu vain muutama kuukausi aikaa satunnaisotantojen uudistamiseen. Saksa pyysi komissiota tarkastelemaan uusia sääntöjä ja parantamaan niitä.

Seitsemäntoista **jäsenvaltiota** oli samaa mieltä Saksan kanssa. Espanja, Malta, Ruotsi, Ranska, Kreikka, Latvia, Alankomaat, Kreikka, Portugali, Puola, Romania, Irlanti, Italia ja Viro pitivät kalastuksen valvonnan sääntöjä kohtuuttomina ja yksinkertaistamista epäonnistuneena. Tšekki ja Slovakia ottivat erityisesti esille haasteet uuden CATCH-järjestelmän kanssa.

Suomi tuki Saksan esittämiä huolia. Suomi nosti esille komission poliittiset suuntaviivat vuosille 2024—2029 ovat linjanneet, että EU:n tulevaa sääntelyä on yksinkertaistettava ja kaikkien toimielinten on osallistuttava paremman lainsäädännön hyväksi tehtävään työhön. Hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi on suuntaviivojen mukaan saatava aikaan vähemmän byrokratiaa ja raportointia, enemmän luottamusta ja tehokkaampaa täytäntöönpanon valvontaa. Meri- ja kalastusasioista vastaavan pääosaston tulee myös toimia komission poliittisten suuntaviivojen mukaisesti. Suomi painotti, että kalastusalan toimijoita kohtaan on osoitettava enemmän luottamusta.

Komissaari totesi yksinkertaistamisen ja hallinnollisen taakan vähentämisen olevan prioriteetti. Komissaari on ohjeistanut palveluitaan tekemään toimia, että helpotettaisiin lainsäädäntöä. Komissaari tulee pian vastaamaan jäsenvaltioiden lähettämään yksinkertaistamista koskevaan kirjeeseen. Komissaari totesi valvonta-asetuksen olleen hyvä tulos neuvotteluista ja siihen tulisi olla tyytyväinen. Komissaari totesi, että nyt on aika toteuttaa älykästä toimeenpanoa, eikä avata koko pakettia uudelleen. Komissaari piti täsmällistä punnintaa avain asemassa kalastuksen valvonnassa. Komissio on tehnyt kovasti yhteistyötä jäsenvaltioiden ja viranomaisten kanssa täytäntöönpanosäädöksen eteen. Komissaari kuitenkin kertoi kuulevansa jäsenvaltioiden huolenaiheen ja komissio aikoo tarkastella asiaa uudelleen. Komissaari kertoi tilanteen olevan pirstaleinen ja tiettyjen käytäntöjen nakertavan yhteistä pelikenttää. Komissio haluaa varmistaa luetettavan valvonnan. Jos punnitusvelvoitteeseen annetaan vapauksia, niin tulee pitää huoli tulosten täsmällisyydestä. Komissaari toivoi jäsenvaltioiden tukea tasapuolisen toimintaolosuhteiden saamiseksi. Valvonta-asetukseen on otettu minimiraportointivelvoitteet ja komissio on kehittänyt kalastuksen raportointijärjestelmän, joka tukee yksinkertaisempaa raportoimista. CATCH-järjestelmä on tällä hetkellä toiminnassa ja lukuisia tuonti-ilmoituksia on jo todennettu. Komissio aikoo jatkossa helpottaa ja päivittää järjestelmää käyttäjäkokemusten perusteella. CATCH-järjestelmän juridinen varmuus on kuitenkin taattava.

Neuvosto otti tiedoksi Saksan tiedotusasian sekä jäsenvaltioiden ja komissaarin kommentit.

<u>Maatalous</u>

e) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

i) Visegrad-ryhmän, Bulgarian ja Romanian maatalousministerien yhteinen julkilausuma vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä ja yhteisestä maatalouspolitiikasta (7694/26)
Bulgarian, Puolan, Romanian, Slovakian, Tšekin ja Unkarin tiedotusasia

ii) YMP:n strategiasuunnitelmat – Kansalliset kumppanuussuunnitelmat: viinialan sekä hedelmä- ja vihannesalan alakohtaisia interventioita koskevat siirtymäsäännökset
Espanjan ja Portugalin tiedotusasia

Asiakohdat käsiteltiin kohdassa 4.

f) Mädätteen käytön edistäminen Euroopassa (Uusivirta) (7687/26)
Italian tiedotusasia

Italia esitteli asian dokumentin 7687/26 mukaisesti. Korosti geopoliittisen tilanteen korostavan tarvetta saavuttaa suurempi riippumattomuusaste lannoitteiden osalta. Mädätteen käytön lisääminen voisi tuoda

välitöntä helpotusta tähän kysymykseen ja se olisi myös kiertotaloustavoitteiden mukaista, kun korvattaisiin mineraalilannoitteita mädätteellä. Nyt kuitenkin lainsäädännöstä tulee rajoitteita, joiden keventämistä kehotti pilottimielessä komissiota kokeilemaan.

Kymmenkunta **jäsenvaltioita** piti mädätettä potentiaalisena ratkaisuna lannoitemarkkinan haasteisiin vastaamisessa ja omavaraisuuden lisäämisessä lannoitteiden osalta. Kuitenkin mädätteen käytön mahdollisessa vapauttamisessa kehotettiin muutaman jäsenvaltion taholta huomiomaan asianmukaisesti ympäristön ja vesistöjen suojelu. Korostettiin, että käytön on tapahduttava turvallisella tavalla ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Yksi jäsenvaltio kehotti rajoittumaan vain kotieläinten lannasta tuotettuun mädätteeseen turvallisuuden nimissä. Kuultiin myös kehotus vapauttaa kaiken lannan osalta sääntelyä, jos niin tehdään mädätteen osalta.

Komissaari Hansen katsoi biokaasun ja mädätteen käytön lisäämisessä olevan potentiaalia. Kuitenkin on löydettävä oikea tasapaino päästöjen, huuhtoumien torjunnan ja tämän potentiaalin välillä. Nitraattidirektiivi ei nykyiselläänkään sulje pois turvallista käyttöä kokonaan. Komissaari kiinnittää huomiota RENURE-poikkeukseen, joka mahdollistaa käsitellyn lannan käytön. Biokaasun tuotannosta kertynyttä mädätettä ei kuitenkaan tällä hetkellä ole mahdollista käyttää RENURE-lannoitteiden tavoin. Komissio on parhaillaan tekemässä tieteellistä arviota kysymyksestä ja ottaa jäsenvaltioiden näkemykset huomioon.

g) (jatkoa) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus

iii) Tarvittavat muutokset GSP-asetuksen automaattiseen suojalausekkeeseen (Uusivirta) (7674/26)
Italian tiedotusasia

Italia esitteli asian dokumentin 7674/26 mukaisesti. Riisin osalta on jo sovittu suojalausekkeesta, mutta Italian mukaan kynnysarvon laskentatapa, johtaa liian suureen tuonnin tasoon. Tämä on merkittävä pettymys. Italia vaatii suojalausekkeen laajentamista myös muihin tuotteisiin, kuten denaturoimattomaan etyylialkoholiin ja sokeriin sekä prosentuaalisen lisäyksen poistamista tai laskemista enintään 20 prosenttiin. Yksi jäsenvaltio tuki Italiaa.

Komissaari Hansen tunnisti riisisektorin haastavan tilanteen ja komissio suojaa riisintuottajia. Kauppasopimusneuvotteluissa komissio käsittelee riisisektoria herkkänä sektorina, mikä on nähtävissä mm. viimeaikaisessa Australia-sovussa, jossa vain 0,3 %:ia vastaava määrä EU:n riisin kokonaiskulutuksesta on sallittu lisätuontia. GSP-neuvotteluissa riisisektorin suojaamiseksi luotiin jopa kolme erilaista suojamekanismia. Kambodzha ei vuodesta 2033 alkaen enää saa ’Everything but Arms’ -kohtelua, mikä jättää Myanmarin ainoaksi asetuksen piiriin kuuluvaksi riisintuottajavaltioksi, joka hyötyy näistä lisäeduista. Tämä vähentää entisestään vaikutusta EU:n riisintuotantosektorille.

h) Euroopan maitomarkkinoihin kohdistuu paineita: tarvitaan koordinoituja toimia EU:n tasolla (Uusivirta) (7746/26)
Slovakian tiedotusasia

i) Euroopan maitoalan markkinatilanne – tarvitaan toimia EU:n tasolla (Uusivirta) (7681/26)
Belgian tiedotusasia

Slovakia esitteli dokumentin 7746/26 mukaisesti korostaen voimakkaasti laskeneiden maidon hintojen negatiivista vaikutusta ja sektorin kriisiä, vaatien vapaaehtoista maidontuotannon vähentämisohjelmaa ja muita markkinatoimia ml. maatalousvarauksen käyttöä. Belgia esitteli dokumentin 7681/26 mukaisesti ehdottaen markkinatoimia maitosektorin kriittisen tilanteen vuoksi, ml. vapaaehtoinen maidontuotannon vähentämisohjelma ja maatalousvarauksen rahoituksen aktivoiminen. Slovakian ja Belgian tiedotusasiat käsiteltiin samalla pöytäkierroksella. Kriisiin vedoten tusinan vahvuinen joukko jäsenvaltioita kehotti komissiota tarttumaan markkinatoimiin. Myös valtiontukia kehotettiin käyttämään. Yksi jäsenvaltio myös kertoi, ettei vaikeakulkuisista paikoista enää edes käydä noutamassa maitoa. Kaikki näistä jäsenvaltioista eivät kuitenkaan olleet yksimielisiä siitä, että tuotantoa pitäisi vähentää. Myös perunasektorin katsottiin kärsivän samansuuntaisista ongelmista. Toisaalta toimissa kehotettiin myös oikeaan kohdennukseen ja sivuvaikutusten välttämiseen.

Komissaari Hansen ymmärtää maidontuottajien tuskan. Aiemmin rehun hinta on johtanut tuotannon vähentämiseen, mutta nyt ei tämä mekanismi ole toiminut, koska halpaa rehua on ollut saatavilla. Toisaalta on tarpeen muistuttaa, että maidon hintojen lasku on alkanut ennätyskorkealta hintatasolta. Komissaari kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että vienti vetää, rasvaton maitojauhe on jopa kallistunut ja maitosektori hyötyy kaikista sektoreista eniten vienninedistämistoimista lähiaikoina. Lisäksi komissaari kiinnittää huomiota siihen, että hinnat vaihtelevat suuresti eri puolilla Eurooppaa, mikä viittaa siihen, että viljelijöiden järjestäytymisellä esim. tuottajaorganisaatioihin tai osuuskuntiin voitaisiin vahvistaa hintaa muuallakin. Komissio tekee tilanteesta analyysia, joka valmistuu esiteltäväksi kesäkuun neuvostoa varten. Komissio seuraa tilannetta aktiivisesti ja tarttuu toki tarvittaessa toimiin.

j) Suorien tukien rahoituksen enimmäismäärät hakuvuonna 2027 (Uusivirta) (7696/26 REV 1)
Puolan tiedotusasia

Puola esitteli dokumentin 7696/1/26 REV 1 mukaisesti ja muistutti, että ilman erityisiä toimenpiteitä voidaan kehyskauden päättyessä joutua suuriin rahoitusheilahteluihin, koska mahdollisuutta siirtää varoja pilarien välillä ei ole vuonna 2027. Edellisenkin kehyskauden vaihteessa tehtiin vastaavat toimet. Puolenkymmenen jäsenvaltion vahvuinen joukko tuki Puolan esittämää toimenpidettä. Toimenpidettä pidettiin kiireellisenä, koska kansallisia lainsäädännöllisiä muutoksia myös tarvitaan.

Komissaari Hansen tunnustaa ongelman olemassaolon. Siirrot eivät tosiaan ole mahdollisia vuodelle 2027 ilman CAP-strategia-asetuksen muuttamista. Tulevalla kehyskaudella tapahtuva siirtymä kansallisiin kumppanuussuunnitelmiin tuo kuitenkin vuodelle 2028 riittävää joustavuutta hallita tilanne silloin.

k) Kiireellinen tarve neutralisoida väliaikaisesti hiilirajamekanismin (CBAM) vaikutukset lannoitteiden hintoihin (7817/26)

Asiakohta käsiteltiin kohdassa 4.

Suomen edustajat
Maa- ja metsätalousministeri Essayah, ea. Mattila, Fallenius; Hirvonen, Valonen, Ratasvuori, Uusivirta EUE; Fant VNK

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -